

АДАПТИВНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Буняк Н.М.

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

Швидка зміна умов ведення бізнесу, обумовлена воєнними діями на території України, актуалізує необхідність пошуку дієвих інструментів забезпечення ефективного управління діяльністю вітчизняних суб'єктів господарювання. Турбулентність процесів, які відбуваються у зовнішньому середовищі підприємства, не тільки ускладнює його діяльність, але й знижує її результативність. За цих обставин упровадження інструментів та технологій адаптивного управління у практику господарювання підприємств сприятиме їх швидкому пристосуванню до нових реалій, раціональній організації бізнес-процесів, а також забезпеченню виживання у довгостроковій перспективі. Ефективність процесу адаптації визначається здатністю суб'єкта господарювання превентивно та адекватно реагувати на зміни, що відбуваються у його внутрішньому й зовнішньому середовищі, загрожують його стабільному функціонуванню та погіршують конкурентні позиції на ринку. Визначальною особливістю адаптивного управління підприємством є проведення на постійній основі моніторингу відповідності фактичних значень основних показників його діяльності нормативним та адекватна швидка реакція керівництва на виявлені відхилення. Загалом, варто зазначити, що суб'єкт господарювання може адаптувати свою діяльність до нових реалій у межах її традиційних форм або передбачати розробку й впровадження спеціальних адаптивних заходів. У теперішніх реаліях керівництво підприємства може обрати один з двох альтернативних варіантів дій: адаптацію до нових умов ведення бізнесу, шляхом приведення внутрішніх чинників у відповідність до зовнішнього середовища; безпосередній вплив на умови діяльності з тим, щоб зробити їх більш придатними для успішного функціонування та розвитку.

Варто зазначити, що не існує універсальної системи адаптивного управління підприємством, оскільки для неї притаманний ситуативний характер, а її цільова спрямованість та компонентна структура безпосередньо залежить від тенденцій змін у зовнішньому середовищі, вагомості та ступеня впливу його чинників на результати діяльності тощо. Головним критерієм ефективності адаптивного управління підприємством є його здатність оперативно генерувати управлінський вплив, що відповідає тенденціям зміни чинників бізнес-середовища. Водночас ефективність адаптивного управління в умовах воєнного часу забезпечується насамперед активізацією інноваційних процесів, підвищенням кваліфікації управлінського персоналу, автоматизацією процесів управління, маневруванням в розподілі ресурсів для досягнення поставлених цілей, врахуванням інтересів стейкхолдерів тощо. Отже, важливою передумовою забезпечення виживання підприємства в умовах воєнного часу є його здатність швидко пристосовуватись до нових реалій, змінюючи свої параметри функціонування.